

صنعت پالایش نفت ایران از دید کارشناسان خارجی

در جریان اولین همایش بین‌المللی صنعت پالایش نفت ایران (آی او آر) که ۲۸ و ۲۹ بهمن ماه در تهران برگزار شد با برخی از کارشناسان خارجی مصاحبه‌هایی انجام داده و نظر آنان را درباره چشم‌انداز فعالیت صنعت پالایش نفت ایران در خارج از کشور جویا شدیم. برگردان مصاحبه‌های مذکور را در زیر می‌خوانید:

تونی هود - مدیر بخش خاورمیانه در شرکت تراسکو انگلستان:
قیمت نفت در سراسر جهان به عوامل زیادی از جمله عملکرد پالایشگاه‌ها بستگی دارد. افزایش ناگهانی قیمت نفت پیامی برای جهانیان به همراه داشت و آن این که نگهداری از پالایشگاه‌ها تحت مراقبت و نظارت دائمی اقدامی الزامی است.

آندریاس نابلک - معاون ارشد بخش بازاریابی شرکت Uhde GmbH آلمان:

پالایشگاه‌ها در زمینه تامین نیازهای سوختی مصرف‌کنندگان نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند. همانطور که می‌دانید نفت خام بلافاصله پس از اکتشاف قابل استفاده نیست و باید مراحل رطوبتی را طی کند تا قابل استفاده شود. پالایشگاه‌های جهان با حداکثر ظرفیت خود فعالیت می‌کنند ولی لازم است که نیازهای آنها نیز برآورده شود. با توجه به این که میزان مصرف رو به افزایش است مراقبت بهتر از تاسیسات پالایشگاهی امری ضروری محسوب می‌شود.

ژان سانتناک - رییس و مدیر عامل شرکت اکسنز فرانسه

صحبت از دلایل افزایش ناگهانی قیمت نفت خام ظرف چند دقیقه کار بسیار دشواری است اما آنچه می‌توان گفت این است که باید پالایشگاه‌ها را به طور مستمر مورد مراقبت قرار داد چرا که آنها مواد غیر قابل مصرف را به مواد قابل مصرف تبدیل می‌کنند.

سوال: نظر شما درباره سرمایه‌گذاری در بخش پایین دستی صنعت نفت ایران به خصوص صنعت پالایش نفت این کشور چیست؟
جفری واتروس: ایران دارای منابع عظیم نفت و گاز جهان است و امکانات بالقوه مناسبی برای سرمایه‌گذاری دارد. اما مسوولان کشور باید

سوال: افزایش قیمت نفت در سال گذشته از کاهش ظرفیت پالایشگاه‌های نفت جهان ناشی شده بود. آیا تغییری در این زمینه ایجاد شده است؟

جفری واتروس - رییس شرکت "گلوبال یونیون انرجی" انگلیس:
زمانی که قیمت نفت به طور ناگهانی افزایش می‌یابد، پالایشگاه‌ها برای کاهش قیمت اقدامات لازم را انجام می‌دهند. اما مشکل ظرفیت پالایشگاه‌ها تنها چالشی نبود که کشورهای جهان با آن روبه رو بودند بلکه باید عوامل دیگر را نیز مورد بررسی قرار می‌دادند. در هر حال کشورهای جهان تصمیم گرفتند تا برای بهبود وضعیت تاسیسات نفتی خود مشکلات احتمالی را حل کنند.

هلموت هوبریش - مدیر فروش فناوری پالایش شرکت لورجی آلمان:
پالایشگاه‌ها باید به طور مرتب مورد مراقبت قرار بگیرند و این امر مستلزم فعالیت جدی تمام کشورهاست. ممکن است جهان مشکلی در مورد تامین نفت خام نداشته باشد اما مساله مهمتر آن است که این نفت خام را باید به سوخت قابل مصرف تبدیل کرد و این همان مساله‌ای است که می‌خواهم آن را به طور مشخص مورد توجه قرار دهم.

ایوا اندرسون - مدیر بازاریابی و توسعه فرآورده های شرکت آلفا لاوا پکینوس فرانسه:

محافظت از پالایشگاه‌ها در تمام کشورهای جهان موضوعی مهم تلقی می‌شود. ما تجهیزات لازم را برای پالایشگاه‌هایی که نیاز به مرمت یا توسعه داشتند فراهم کردیم. لازم است که نفت و گاز به مواد قابل مصرف تبدیل شود.

هلموت هوریش: برای آشنا کردن سرمایه‌گذاران خارجی با امکانات بالقوه ایران چنین همایش‌هایی باید هر از چند گاه توسط این کشور برگزار شود. ما باید درباره ایران اطلاعات کافی داشته باشیم ولی این مساله برای تصمیم‌گیری کافی نیست. براساس اطلاعاتی که در طی این همایش دو روزه بدست آوردم فکر می‌کنم که پالایشگاه‌های ایران باید مورد بازسازی و مرمت قرار بگیرند که این کار نیز نیازمند سرمایه‌گذاری است.

ایوا آندرسون: آشنا شدن با کشوری مانند ایران و امکانات بالقوه آن کار آسانی نیست. باید قبل از هر کاری با امکانات هر کشور به طور کامل آشنا شد. ذخایر عظیمی از نفت ایران دست نخورده است که یقیناً باید مورد بهره‌برداری قرار بگیرد. شرکت‌های خارجی می‌توانند فناوری لازم را برای بهبود بخشیدن به وضعیت پالایشگاه‌های ایران را به این کشور وارد کنند.

تونی هود: یکی از دلایل حضور ما در این همایش آشنایی بهتر با فرصت‌هایی است که ایران در زمینه صنایع پایین‌دستی نفت خود ارائه می‌کند. پالایشگاه‌های ایران نیازمند فناوری هستند و سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند در این راستا به ایران کمک کنند.

آندریاس نابلاک: وجود پالایشگاه‌ها برای کشوری مانند ایران که ذخایر عظیم نفت و گاز دارد نقش حیاتی دارد و شرکت‌های خارجی می‌توانند فناوری لازم را برای پالایشگاه‌ها وارد ایران نمایند.

ژان سنتناک: ایران باید امکانات بالقوه خود را به بهترین شکل ممکن به همگان معرفی نماید تا ذخایر نفتی دست نخورده این کشور مورد استفاده قرار بگیرند. همانطور که می‌دانید ایران از ذخایر طبیعی غنی برخوردار است اما پالایشگاه‌های موجود در این کشور توان بهره‌برداری کامل از این ذخایر را ندارد.

سوال: اولویت بخش پالایشگاه‌ها نفت ایران کدام است؟ ساخت و ساز، بازسازی و یا افزایش ظرفیت؟

جفری واتروس: این مساله به پالایشگاه‌ها بستگی دارد و باید قبل از هر نوع تصمیم‌گیری مورد بررسی قرار بگیرد. اما واضح است که ظرفیت پالایشگاه‌ها باید افزایش یابد و این کار بسیار موثرتر از ساخت پالایشگاه‌های جدید است. من شخصاً معتقدم که اولویت با افزایش ظرفیت پالایشگاه‌هاست. چنانچه این کار نتواند پاسخگوی نیازهای ما باشد آنگاه به مراحل بعدی فکر خواهیم کرد.

سرمایه‌گذاران را به نحوی برای سرمایه‌گذاری در ایران جلب کنند که آنها بدانند سرمایه‌گذاری در بخش ذخایر دست نخورده ایران به نفع تمام جهان خواهد بود. منابع نفت و گاز ایران باید قبل از آن که برای قابل مصرف شدن مراحل لازم را بگذرانند مورد استخراج و بهره‌برداری قرار بگیرند. بهتر است شرکت‌های خارجی از امکانات بالقوه ایران در بخش‌های نفت و گاز استفاده کنند. پالایشگاه‌های ایران برای آنکه به بالاترین ظرفیت توانایی خود برسند نیازمند اصلاحات و بازسازی هستند.

هلموت هوریش: ایران با برخورداری از منابع عظیم نفت و گاز مکان مناسبی برای سرمایه‌گذاری است به خصوص معتقدم امکانات ایران در این بخش بی نظیر بوده و باید جدی گرفته شود. ما فرصت‌های ایران را به خوبی مورد مطالعه قرار دادیم و آماده‌ایم برای کمک به فعالیت بهتر پالایشگاه‌ها در ایران تجهیزات لازم را در اختیار این کشور قرار دهیم.

ایوا آندرسون: نقش مهم ایران در تامین انرژی جهان بر هیچ کس پوشیده نیست به همین دلیل منابع دست نخورده نفت و گاز این کشور باید مورد بهره‌برداری قرار بگیرد. سرمایه‌گذاران خارجی بسیار مایلند در بخش اکتشاف منابع نفت و گاز ایران مشارکت نمایند. اما ابتدا باید شرایط لازم برای این مشارکت فراهم شود تا پس از آن ما بتوانیم تجهیزات لازم برای ساخت و ساز و یا مرمت پالایشگاه‌ها را در اختیار ایران قرار دهیم.

تونی هود: منابع عظیم نفت و گاز ایران در جهان شناخته شده است. اما این منابع باید مورد بهره‌برداری لازم قرار بگیرد. برگزاری این همایش برای جلب سرمایه‌گذاران خارجی بسیار مؤثر بود چرا که فرصتی ایجاد کرد تا آنان ایران را بهتر بشناسند و بتوانند درباره فعالیت در این کشور تصمیم بگیرند. پیشنهاد می‌کنم که شرکت‌های خارجی و ایرانی در بخش نفت سرمایه‌گذاری مشترک انجام دهند.

آندریاس نابلاک: ما درباره فرصت‌هایی که ایران می‌تواند در اختیار سرمایه‌گذاران خارجی قرار دهد گزارش‌های دلگرم‌کننده‌ای شنیده‌ایم. نباید منابع عظیم نفت و گاز ایران را فراموش کرد و باید آنها را مورد بهره‌برداری قرار داد. پالایشگاه‌های ایران باید ظرفیت فعالیت‌های خود را تقویت کرده و یا برای آنکه بتوانند عملکرد بهتری داشته باشند مورد بازسازی و مرمت قرار بگیرند که این کار مستلزم سرمایه‌گذاری خارجی است. سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند فناوری و سرمایه لازم را برای بهبود وضعیت پالایشگاه‌های ایران در اختیار این کشور قرار دهند.

ژان سنتناک: قبل از هر چیز مایلیم بگویم که منابع نفت و گاز ایران بسیار مجذوب‌کننده است. این منابع مدت‌هاست که مورد بهره‌برداری قرار نگرفته‌اند. به همین علت مسوولان ایرانی باید تلاش خود را هر چه بیشتر نمایند. خارجی‌ها می‌توانند فناوری لازم را در این بخش به ایران وارد نمایند و سرمایه‌گذاری‌های مشترکی را در بخش صنعت نفت ایران انجام دهند. پالایشگاه‌های ایران بخش مناسبی برای چنین فعالیت‌هایی محسوب می‌شوند.

سوال: شما تا چه اندازه با صنایع پایین‌دستی نفت ایران آشنا هستید؟ به ویژه در بخش ساخت و ساز پالایشگاه‌ها و این که چه چالشی در این زمینه پیش روی ماست؟

جفری واتروس: من شخصاً مطالعاتی در باره صنایع پایین‌دستی نفت ایران داشته‌ام اما آشنایی من کافی نیست و ایران باید برای شناساندن امکانات خود به جهانیان فعالیت بیشتری انجام دهد. برگزاری این همایش فرصت مناسبی بود تا من درباره ایران اطلاعات بیشتری به دست آورم و فکر می‌کنم که پالایشگاه‌های این کشور نیازمند سرمایه‌گذاری و فناوری است. منابع نفت ایران عظیم است اما پالایشگاه‌های این کشور برای بهره‌برداری از این منابع از توان و ظرفیت کافی برخوردار نیستند.

آندریاس نابلاک: من توصیه می‌کنم که ایران با افزودن بر ظرفیت پالایشگاه‌های خود اولویت را به بهره‌برداری از نفت‌خام خودش بدهد. پس از آن که این مشکل حل شد آنگاه ایران می‌تواند به جنبه‌های دیگر از جمله همکاری با کشورهای آسیای میانه هم فکر کند.

ژان سنتناک: آیا پالایشگاه‌های ایران ظرفیت لازم را برای بهره‌برداری از نفت خام داخلی به علاوه نفت خام کشورهای آسیای میانه دارند؟ من این طور فکر نمی‌کنم. تا آنجا که ما می‌دانیم پالایشگاه‌های ایران باید ظرفیت خود را افزایش دهند تا بتوانند نیازهای داخلی را رفع کنند.

سوال: آیا به نظر شما کشورهای جهان باید در زمینه سرمایه‌گذاری هایشان در ایران تحت تاثیر سیاست‌های یکجانبه گرایانه آمریکا قرار بگیرند؟

جفری واتروس: هر کشور باید به طور مستقل تصمیم‌گیری کند و سیاست آمریکا نباید مانع از سرمایه‌گذاری در بازار غنی ایران شود.

هلموت هوریش: صرفه‌نظر از سیاست، بازار انرژی ایران بسیار جذاب است و هیچکس در جهان نمی‌تواند اهمیت آن را انکار کند. یقیناً در صورتی که عرضه منابع انرژی ایران دچار مشکل شود جهان نیز با مشکلاتی رو به رو خواهد شد. ذخایر دست نخورده ایران باید به طور شایسته مورد بهره‌برداری قرار بگیرد تا تمام جهان از آن سود ببرند. فکر نمی‌کنم سرمایه‌گذاران خارجی تحت تاثیر سیاست‌های یک جانبه‌گرایانه آمریکا علیه ایران قرار بگیرند.

ایوا آندرسون: سرمایه‌گذاری در بخش انرژی ایران رو به افزایش است. منابع انرژی ایران جذاب بوده و نیازمند سرمایه‌گذاری است. نباید اجازه داد تا تحریم‌های آمریکا مانع از سرمایه‌گذاری در بخش انرژی ایران شود.

تونی هود: نمی‌خواهم وارد جزئیات شده و درباره سیاست صحبت کنم. اما می‌گویم که دولت‌ها کاملاً متفاوت از بازرگانان عمل می‌کنند.

آندریاس نابلاک: حتی شرکت‌های آمریکایی نیز مایلند در ایران فعالیت کنند و ما نشانه‌های دلگرم‌کننده‌ای را برای سرمایه‌گذاری از سوی ایران دریافت کردیم. پروژه‌هایی که در ایران انجام می‌شوند نیازمند سرمایه و فناوری هستند. بنابراین سرمایه‌گذاری مشترک گزینه مناسبی برای همکاری ایران و شرکت‌های خارجی محسوب می‌شود.

ژان سنتناک: ایران دارای منابع انرژی است و نفت و گاز سایر کشورها را تأمین می‌کند. دولت آمریکا می‌تواند هر سیاستی که بخواهد درباره این در پیش بگیرد ولی سرمایه‌گذاران مایلند از هر فرصتی برای فعالیت در بازار انرژی گسترده ایران استفاده کنند. فکر نمی‌کنم سرمایه‌گذاری در ایران با مشکلی مواجه شود. وضعیت مثبت و خوش‌بینانه است.

هلموت هوریش: بهتر است ظرفیت پالایشگاه‌ها افزایش یابد و اگر این کار کافی نبود باید پالایشگاه‌های جدید ساخته شود. اما ساخت پالایشگاه‌های جدید هزینه بسیار زیادی به همراه دارد اما بازسازی آنها با انگیزه افزایش ظرفیت بهتر است.

ایوا آندرسون: شخصاً فکر می‌کنم افزایش ظرفیت پالایشگاه‌ها بهتر است. پالایشگاه‌ها برای آنکه بتوانند با حداکثر ظرفیت خود فعالیت کنند به اصلاحاتی نیاز دارند که هزینه آنها به مراتب کمتر از ساخت پالایشگاه‌های جدید است.

تونی هود: بازسازی و مرمت پالایشگاه‌ها به منظور تقویت ظرفیت آنها بهترین گزینه است

آندریاس نابلاک: منابع طبیعی نیازمند بهره‌برداری است و ظرفیت فعلی پالایشگاه‌ها کافی نیست. پیشنهاد من این است که وضعیت پالایشگاه‌های موجود را بهبود بخشیم نه این که در فکر ساخت پالایشگاه‌های جدید باشیم. این گزینه دوم پرهزینه‌تر بوده و نیازمند صرف زمان بیشتر است.

ژان سنتناک: منطقی‌تر آن است که برای افزایش ظرفیت روی پالایشگاه‌های موجود کار کنیم. هزینه این کار به مراتب کمتر است.

سوال: نظر شما درباره ساخت پالایشگاه در مناطق شمالی ایران برای بهره‌برداری از نفت خام کشورهای آسیای میانه چیست؟

جفری واتروس: قبل از این کار ایران باید ظرفیت پالایشگاه‌های خود را افزایش دهد تا بتواند نفت‌خام خودش را مورد بهره‌برداری قرار داده و از کشورهای دیگر بی‌نیاز شود. پس از این کار می‌تواند به ساخت پالایشگاه در شمال نیز فکر کند.

هلموت هوریش: پاسخ به این سوال مستلزم مطالعه عمیق است و به این سرعت نمی‌توان به آن پاسخ داد. اما تا آنجا که می‌دانم پالایشگاه‌های ایران قادر نیستند نفت خام داخلی را مورد پالایش و بهره‌برداری قرار دهند و باید برای بهبود بازده خود مورد بازسازی و مرمت قرار بگیرند. همانطور می‌دانید ساخت پالایشگاه یک شبه ممکن نیست.

ایوا آندرسون: بهتر است ایران قبل از آن که به فکر وارد کردن نفت‌خام کشورهای دیگر باشد به استفاده و بهره‌برداری از نفت خام خود فکر کند. البته این نظر من است و تصمیم‌گیری در این باره به دولت ایران مربوط است.

تونی هود: کشورهای آسیای میانه از نظر نفت‌خام غنی هستند. ایران برای بهره‌برداری از نفت خام خود مشکل دارد چرا که پالایشگاه‌های آن از ظرفیت کافی برخوردار نیستند.